

Sammanfattning

Vi är över lag positiva till utredningen i sin helhet. Vi sammanfattar det med dessa punkter

Vi ställer oss positiva till utredningens förslag att:

- rektors pedagogiska ledarskap definieras i skollagen enligt utredningens förslag.
- det i skollagen ska regleras att rektors ansvarsområde inte får vara med omfattande än att rektorn kan utöva det pedagogiska ledarskapet.
- huvudmannens ansvar för att, med hjälp av ansvarig skolchef, säkerställa förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap särskilt ska framgå i skollagen. Men vi har några synpunkter som framkommer under punkten Konsekvenser nedan.

Vidare ställer vi oss positiva till utredningens förslag att:

- Rektorns pedagogiska ledarskap inte ska vara möjligt att delegera i sin helhet.
- Att Statens skolverk ska ges i uppdrag att ge huvudmännen stöd i arbetet med att säkra rektorsförsörjningen och hantera rektorsomsättningen

Angående att utredningen föreslår en skärpning av behörighetskraven med krav på lärarexamen, anser vi att det kravet är för strikt. Däremot ett krav på relevant akademisk examen öppnar upp för en något bredare rekryteringsbas och även möjlighet till fler perspektiv som tillförs både skolenheten och förvaltningen. Ett krav på att ämnet pedagogik ingår i examen bör finnas.

Kravet på rektors kunskap att arbeta på ett vetenskapligt sätt är vi positiva till.

Vi ställer oss positiva till utredningens förslag att:

- Befattningsutbildningen för rektorer ska genomföras med godkänt resultat
- Den statliga befattningsutbildningen ska reserveras för rektorer men en ny särskild utbildning ska erbjudas biträdande rektorer och annan personal med ledningsuppgifter
- En rektor inte ska samtidigt kunna vara skolchef
- Behörighetskrav och en statlig befattningsutbildning för skolchefer ska införas

Konsekvenser

8.5.5 Vi är över lag positiva till förslagen om att rektors mandat att besluta om den inre organisationen, med avseende på biträdande rektorer och annat ledningsstöd, ska förtydligas i skollagen. I utredningens inledning står att "Förslagen är också tänkta att stärka rektorns professionella autonomi i förhållande till såväl statliga krav som pålagor från skolhuvudmannen." Rektors mandat över den inre organisationen har funnits tidigare, men vi upplever att andemeningen här är att förstärka detta.

Vi vill lyfta en synpunkt i det sammanhanget och det rör samspelet mellan huvudmannens förvaltning och ledning genom skolchef och det inflytande rektor har över skolenheten. Om förvaltningen består av många skolor som organiserar delar av sitt arbete på olika sätt, då kan både samarbete mellan skolenheter försvåras, liksom huvudmannens möjligheter att skapa likvärdiga förutsättningar för skolenheterna. Om olikheterna i organisering är stora kan även det övergripande systematiska kvalitetsarbetet påverkas. Vi har inget förslag till ändrade formuleringar, men vi ser att detta kan bli en utmaning att hantera om enskilda skolenheter fungerar som egna öar i en förvaltning.

Skolstrukturen hos huvudmannen kan också påverka vilka möjligheter till likvärdighet som kan uppnås om autonomi hos varje enskild rektor ökar. En skolstruktur med några större skolor och enstaka mindre skolor, där kan skolenheterna få helt olika förutsättningar till interna stödstrukturer. Likaså i en skolstruktur med många små enheter och betydande geografiskt avstånd. Där kan huvudmannen behöva ta ansvar för vissa stödfunktioner som arbetar över hela förvaltning. Om varje enskild skolenhet då är organiserad på ett eget sätt med en liten överensstämmelse mellan skolenheterna, då försvåras ett effektivt samarbete och stödfunktioner behöver förstå många olika organisationer. Exempelvis i vår kommun där vi har fem F-6 skolor med 100-300 elever och ett geografiskt avstånd som gör det svårare att frigöra resurser till rektor, jämfört med en huvudman som har fem skolor med 500-800 elever.

Så precis som att rektor behöver kunna styra sin inre organisation, behöver också en förvaltning kunna styra sin inre organisation.